

2024/1262

2024.5.15.

A BIZOTTSÁG (EU) 2024/1262 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ IRÁNYELVE

(2024. március 13.)

a 2010/63/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a létesítményekre, illetve az állatok gondozására és elhelyezésére vonatkozó követelmények, valamint az állatok leölésének módszerei tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a tudományos célokra felhasznált állatok védelméről szóló, 2010. szeptember 22-i 2010/63/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ és különösen annak 50. cikkére,

mivel:

- (1) A 2010/63/EU irányelv 33. cikke előírja, hogy a tudományos célokra felhasznált állatok számára az egészségi és jólléti állapotuknak megfelelő elhelyezést, élőhelyet és gondozást kell biztosítani. A 2010/63/EU irányelv III. melléklete meghatározza a létesítményekre, valamint az említett állatok gondozására és elhelyezésére vonatkozó követelményeket.
- (2) A 2010/63/EU irányelv 6. cikke kiköti, hogy az állatok leölésekor az említett irányelv IV. mellékletében előírt megfelelő fajspecifikus leölési módszereket kell alkalmazni úgy, hogy az a lehető legkisebb fájdalommal, szenvedéssel és szorongással járjon.
- (3) Az irányelv elfogadásakor nem állt rendelkezésre elegendő tudományos bizonyíték egyes fajok, köztük a fejlábúak, a zebradánió és a verébalakú madarak megfelelő elhelyezési és gondozási követelményeiről, valamint a fejlábúak megfelelő leölési módszereiről. Ezért a 2010/63/EU irányelv III. melléklete nem tartalmazott az említett fajokra vonatkozó fajspecifikus követelményeket, az említett irányelv IV. melléklete pedig nem írta elő a fejlábúak leölésének megfelelő módszereit.
- (4) 2010 óta új tudományos ismeretekkel rendelkezünk a fogságban tartott fejlábúakra, zebradánióra és verébalakú madarakra vonatkozó állatjóléti követelményekről, illetve a fejlábúak legkevesebb fájdalommal, szenvedéssel és szorongással járó leölési módszereiről, ezért a 2010/63/EU irányelv III. és IV. mellékletét ennek megfelelően ki kell igazítani.
- (5) A 2010/63/EU irányelv III. mellékletében nem szereplő, a zebradánióra és a fejlábúakra vonatkozóan előírt új követelményeket valamennyi víziállatfajra, illetve valamennyi állatra vonatkozóan be kell vezetni.
- (6) A 2010/63/EU irányelv 54. cikkének (3) bekezdése alapján benyújtott információk azt mutatják, hogy több tagállam a jelenlegi tudományos bizonyítékok alapján a zebradánió megfelelő leölési módszerének tekinti a hipotermiás sokk előidézését. A 2010/63/EU irányelv 6. cikke (4) bekezdésének a) pontja szerint biztosított mentességekből eredő szükségtelen adminisztratív terhek elkerülése érdekében az említett módszert engedélyezni kell a zebradánió leölésére.
- (7) A 2010/63/EU irányelv elfogadása óta új tudományos bizonyítékok merültek fel arra vonatkozóan, hogy az inert gázok (argon és nitrogén) használata nem megfelelő módszer a rágcsálók leölésére, ezért használatuk a továbbiakban az említett célra nem engedélyezhető.
- (8) A 2010/63/EU irányelvet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

⁽¹⁾ HL L 276., 2010.10.20., 33. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/63/oj>.

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

A 2010/63/EU irányelv III. és IV. melléklete ezen irányelv mellékletének megfelelően módosul.

2. cikk

(1) A tagállamok legkésőbb 2025. december 4-ig elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul megküldik a Bizottság számára.

E rendelkezések 2026. december 4-től alkalmazandók.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

3. cikk

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

4. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2024. március 13-án.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

MELLÉKLET

A 2010/63/EU irányelv III. és IV. melléklete a következőképpen módosul:

1. A III. melléklet a következőképpen módosul:
 - a) az A. rész a következőképpen módosul:
 - i. a 2.3. pont címének a helyébe a következő szöveg lép:
„2.3. Zaj és rezgés”;
 - ii. a 2.3. pont a következő d) alponttal egészül ki:
„d) a víziállatok esetében a zajt vagy rezgést kiváltó berendezések, például áramfejlesztők vagy szűrőrendszerek nem befolyásolhatják hátrányosan az állatok jóllétét.”;
 - iii. a 2.4. pont címének a helyébe a következő szöveg lép:
„2.4. Riasztórendszerek és készenléti tervek”;
 - iv. a 2.4. pont a következő d) alponttal egészül ki:
„d) hatékony készenléti terveket kell életbe léptetni, amelyek garantálják az állatok egészségének védelmét és jóllétét egyes alapvető állattartási feltételek hiánya esetén.”;
 - b) a B. rész a következőképpen módosul:
 - i. a 8. pont a következő második albekezdéssel egészül ki:
„Vadon befogott madarak elhelyezése esetén a 8.1.–8.10. táblázatban előírt tartásihely-előírások alkalmazandók minden olyan esetben, amikor a madarak 24 óránál hosszabb időre kerülnek elhelyezésre. Ha a madártartás időszaka ennél rövidebb, intézkedéseket kell hozni az állatjóllétet érintő kockázatok minimálisra csökkentése érdekében.”;
 - ii. a 8. pont a következő 8.8., 8.9. és 8.10. táblázatokkal egészül ki:

„8.8. táblázat

Seregély

A csoport nagysága	Tartási hely minimális nagysága (m ²)	Minimális magasság (cm)	Az etetővályú minimális hossza madaranként (cm)	Az ülőrúd minimális hossza madaranként (cm)
max. 6	2,0	200	5	30
7–12 egyed	4,0	200	5	30
13–20 egyed	6,0	200	5	30
21 és 50 egyed között minden további madárra	0,25		5	30
50 egyed felett minden további madárra	0,15		5	30

8.9. táblázat

Házi veréb

A csoport nagysága átlátszatlan térelválasztók nélkül	A csoport nagysága átlátszatlan térelválasztók esetén	Tartási hely minimális nagysága (m ²)	Minimális magasság (cm)
max. 10	max. 15	2,4	180
11–20 egyed	16–35 egyed	4,8	180
21–30 egyed	36–60 egyed	7,3	180
30 egyed felett minden további madárra	60 egyed felett minden további madárra	0,11	

8.10. táblázat

Széncinege és kék cinege

A csoport nagysága	Tartási hely minimális nagysága (m ²) madaranként	Minimális magasság (cm)	Az etetőik minimális száma	Az ülőrúd minimális hossza madaranként (cm)
1	3	180	1	100
2–10 (*) (azonos ivarú egyedek)	1	180	2	40
1 nőstény + 1 hím egyed	2	180	2	100

(*) 10 egyednél nagyobb csoportnagyság kizárólag az agresszió észleléséhez és csökkentéséhez szükséges gyakoriságú nyomonkövetési menetrend megléte esetén engedélyezhető.”;

- iii. a 11.1. pont helyébe a következő szöveg lép:

„11.1. Vízellátás és vízminőség

Állandóan gondoskodni kell a megfelelő mennyiségű és minőségű vízellátásról. A keringtető rendszerek vízáramlásának vagy a tartályokon belüli szűrésnek elégségesnek kell lennie ahhoz, hogy a vízminőségi paraméterek a tartási rendszer, az adott faj és az életszakasz jellemzői szerinti elfogadható szinten belül maradjanak. A vizet – amennyiben szükséges – a halakra veszélyes anyagok eltávolítása érdekében szűrni vagy kezelni kell. A vízminőségi paramétereknek mindig azon elfogadható tartományon belül kell lenniük, amely megfelel az adott faj normális aktivitásának, élettani jellemzőinek és fejlettségének. A víz áramlásának megfelelőnek kell lennie ahhoz, hogy a halak úszni tudjanak benne, és a szokásos módon viselkedhessenek. A halaknak elegendő időt kell biztosítani az akklimatizálódásra és a vízminőség változásaihoz való alkalmazkodásra. Megfelelő intézkedések révén minimalizálni kell a víz minőségét befolyásoló különböző paraméterek hirtelen változásának eshetőségét. Biztosítani és ellenőrizni kell a megfelelő vízáramlást és vízszintet.”;

- iv. a 11.2. pont helyébe a következő szöveg lép:

„11.2. Oxigén, nitrogénvegyületek, szén-dioxid, pH, sótartalom

Az oxigénkoncentrációnak a faj és a halak tartási környezete szempontjából megfelelőnek kell lennie. Szükség esetén gondoskodni kell a tartályban lévő víz kiegészítő levegőztetéséről, az állattartási rendszertől függően. A szén-dioxid és a nitrogénvegyületek, nevezetesen az ammónia, a nitritek és a nitrátok koncentrációját a káros szint alatt kell tartani. A vízminőséget meghatározott ütemterv szerint ellenőrizni kell, kellő gyakorisággal ahhoz, hogy észlelni lehessen az említett kritikus paraméterekben bekövetkező változásokat, és intézkedéseket lehessen hozni a változások mérséklésére.

A pH-értéket a faj igényeihez kell igazítani, és ellenőrizni kell, hogy a lehetőségekhez képest a leginkább egyenletes szinten maradjon. A sótartalmat a halfaj szükségleteihez és a halak életkorához kell igazítani. A sótartalmat csak fokozatosan szabad megváltoztatni.”;

- v. a 11.3. pont helyébe a következő szöveg lép:

„11.3. Hőmérséklet és világítás

A hőmérsékletet az adott halfaj és annak fejlődési szakasza szempontjából optimális tartományban, a lehetőségekhez képest a leginkább egyenletes szinten kell tartani. A hőmérsékletet csak fokozatosan szabad megváltoztatni. A halak számára megfelelő fényperiódust kell biztosítani.”;

- vi. a 11.5. pont helyébe a következő szöveg lép:

„11.5. Etetés és kezelés

A halak etetését az adott hal számára megfelelő táplálékkal, gyakorisággal és mennyiségben kell végezni. Különös figyelmet kell fordítani az ivadékhalak etetésére, különösen, ha élő táplálékról mesterséges eledelre állnak át. Ha nem eljárási okokból (pl. szállítás) takarmányelvonásra van szükség, azt a lehető legrövidebb időtartamra kell korlátozni, figyelembe véve a halak méretét és a víz hőmérsékletét.

Amennyiben lehetséges, a halakkal végzett műveleteket a vízből való kiemelésük nélkül kell elvégezni. A halakkal végzett műveleteket a minimálisra kell csökkenteni a vízben belül és kívül is, és a halakkal közvetlenül érintkező berendezéseket meg kell nedvesíteni. A halakkal nem végezhető műveletek a túrérszéklet meghaladó vízhőmérséklet mellett.”;

- vii. a rész a következő 11.6. ponttal egészül ki:

„11.6. Zebradánió

11.6.1. Vízhőmérséklet

11.1. táblázat

Zebradánió-tartási rendszerek előírt vízminőségi paramétere

Vízminőségi paraméterek	Minimális-maximális előírt értékek
Hőmérséklet	24–29 °C
Vezetőképesség	150–1700 µS/cm ²
Teljes vízkeménység	40-250 mg/L CaCO ₃
pH	6,5–8
Nitrogénvegyületek	NH ₃ /NH ₄ ⁺ < 0,1 (*) mg/L, NO ₂ ⁻ < 0,3 mg/L, NO ₃ ⁻ < 25 mg/L
Oldott oxigén	> 5 mg/L

(*) vagy a kimutatási határ alatt A 0,1 mg/L az ammónia, NH₃/NH₄⁺ teljes mennyiségét jelöli. Ez 28 °C és 7,5-ös pH-érték mellett 0,002 mg/L NH₃-nak felel meg.

11.6.2. Világítás

A fényperiódus alatt a fényszinteknek állandónak kell lenniük, kivéve a rövid hajnali/alkonyati átmeneti időszakokat, amennyiben vannak ilyenek. A sötét periódusnak teljesen sötétnek kell lennie.

11.6.3. Állománysűrűség és komplex környezet

A kifejlett zebradánió esetében 1 liternél kisebb víztérfogat nem használható. Az állománysűrűség nem haladhatja meg a literenként 10 kifejlett halat. A tartály méretének és alakjának lehetővé kell tennie a halak számára természetes viselkedésüket és úszótevékenységüket.

El kell kerülni a hosszabb ideig tartó elkülönítést.”;

- viii. a rész a következő 12. ponttal egészül ki:

„12. Fejlábúak

12.1. Vízellátás és vízminőség

Állandóan gondoskodni kell a megfelelő mennyiségű és minőségű vízellátásról.

A tartály kialakításának és a vízáramlási sebességnek meg kell felelnie az állat igényeinek, beleértve az állat méretéhez, életszakaszához és viselkedési szükségleteihez mért kellő oxigénellátást is. A víz hőmérsékletének, sótartalmának, pH-értékének és nitrogénvegyület-szintjének meg kell felelnie a fajok és életformáik szükségleteinek. Szükség esetén fedél használatával meg kell akadályozni az állatok kiszökését és az idegen elemek nem szándékolt bejutását.

A fejlábúaknak elegendő időt kell biztosítani az akklimatizálódásra és a vízminőség változásaihoz való alkalmazkodásra.

12.2. Világítás

A fényerősségnek és a fényperiódusnak meg kell felelnie a faj igényeinek.

12.3. Étrend

A fejlábúakat az adott fajnak, fejlődési szakasznak és viselkedési szükségleteknek megfelelő étrend szerint kell táplálni.

12.4. Ingergazdagság és kezelés

A fejlábúaknak megfelelő és kellő mennyiségű fizikai, kognitív és érzékszervi ingert kell biztosítani, amelyek lehetővé teszik fajspecifikus viselkedésük széles körű gyakorlását. A tartási körülményeknek figyelembe kell venniük a fajspecifikus szociális igényeket (azaz a faj csoportos vagy egyéni életmódját). Amennyiben az adott faj igényli, menedékhelyeket vagy odúkat kell biztosítani.

Amennyiben lehetséges, a fejlábúakkal végzett műveleteket a vízből való kiemelésük nélkül kell elvégezni. A fejlábúak mozgatását a minimálisra kell csökkenteni a vízen belül és kívül is, és az állatokkal közvetlenül érintkező berendezéseket meg kell nedvesíteni.

12.1. táblázat

Fejlábúak

Család	Csoport	Testhossz (*) (cm)	Vízfelszín minimális nagysága (cm ²)	A vízfelszín minimális nagysága minden további állat esetén csoportos tartásnál (cm ²)	A víz minimális mélysége (cm)
Sepiidae	Tintahalak	max. 2 > 2–6-ig > 6–12-ig > 12	100 600 1 200 2 500	40 200 400 1 000	7 15 20 25
Sepiolidae	Törpe tin- tahalak (**)	max. 1 > 1–3-ig > 3	50 120 150	5 50 100	5 8 12
Loliginidae	Kalmá- rok (***) , (***)	max. 15 > 15–25-ig > 25	2 000 4 500 6 000	400 900 1 200	60 90 90

Család	Csoport	Testhossz (*) (cm)	Vízfelszín minimális nagysága (cm ²)	A vízfelszín minimális nagysága minden további állat esetén csoportos tartásnál (cm ²)	A víz minimális mélysége (cm)
Octopodidae	Poli- pok (****)	max. 10	2 000	600	40
		> 10–20-ig	2 600	700	50
		> 20	4 000	1 200	50

(*) A dorzális köpeny hossza.

(**) Legfeljebb 40 egyedből álló csoport.

(***) A henger alakú tartályok használata előnyben részesítendő. Nem hengeres formájú tartályok használata esetén a minimális értékeket 5 %-kal növelni kell.

(****) Ivadék-, illetve peteállapotban a tintahal- és polipféléket hengeres tartályokban kell elhelyezni, literenként legfeljebb 20 ivadékkal, és a vizuális kapcsolat korlátozására szolgáló módszereket kell alkalmazni.”

2. A IV. melléklet a következőképpen módosul:

a) a 2. pont helyébe a következő szöveg lép:

„2. Az állatok leölése a következő módszerek egyikével zárul:

a) a keringés végleges leállításának megállapítása;

b) az agy összeroncsolása;

c) a nyak diszlokációja;

d) kivéreztetés; vagy

e) a hullamerevség beálltának megállapítása.

A halál megállapítására szolgáló módszereknek meg kell felelniük a leölt faj sajátosságainak.”;

- b) a 3. pont a következőképpen módosul:
 i. a táblázat helyébe a következő szöveg lép:

„Állatok – megjegyzések/ módszerek	Halak	Kétéltűek	Hüllők	Madarak	Rágcsálók	Nyulak	Kutyák, macskák, vadászgörények és róókák	Nagytestű emlősök	Főemlős állatok	Fejlábúak
Altatószer túladagolása	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	
Rögzített ütőszegecs kábitópisztoly			(2)							
Szén-dioxid					(3)					
Nyaki diszlokáció				(4)	(5)	(6)				
Taglózás/a fejre mért hirtelen ütés				(7)	(8)	(9)	(10)			
Lefejezés				(11)	(12)					
Elektromos kábitás	(13)	(13)		(13)		(13)	(13)	(13)		
Inert gázok (Ar, N ₂)								(14)		
Lelövés golyóval, megfelelő pisztoly vagy puská és lószér alkalmazásával			(15)				(16)	(15)		
Hipotermiás sokkolás	(17)”									

- ii. a „Követelmények” jegyzéke a következő 17. ponttal egészül ki:

„17. Kizárólag a zebra-dánió (*Danio rerio*) esetében alkalmazható, legalább 16 nappal a megtermékenyítés után, legfeljebb 5 cm-es testhossz esetén. A hipotermiás sokkot előidéző hőmérséklet legfeljebb 4 °C lehet, és a tartási hőmérséklethez viszonyított hőmérsékletkülönbségnek legalább 20 °C-nak kell lennie. A halak nem érintkezhetnek közvetlenül jéggel. A kitétség időtartamának legalább 5 percnél kell lennie.”